

REKENINGINFORMATIE VIA CODA OF PSD2

Wat is de juiste keuze voor uw boekhoudkantoor?

Executive Insights by

Inhoud

3 Vooraf

4 Digitaal uitwisselen van rekeninginformatie

6 De belangrijkste elementen van de PSD2-richtlijn

1. Banken moeten hun systemen openstellen voor erkende dienstverleners
2. De rekeninghouder behoudt de controle
3. Flexibele functies om het aanbod aan financiële diensten te verruimen

8 Een solide basis, maar staat iedereen ook te springen?

9 PSD2 versus CODA: een grondige vergelijking

1. Data
2. Toestemming: mandaten en consent
3. Integratie
4. De prijs
5. Samenvatting: CODA vs PSD2

14 Jij beslist

15 Conclusie

Vooraf

Als boekhouder ben je uiteraard vertrouwd met CODA-bestanden. CODA is de Belgische bankstandaard die toelaat om rekeninguittreksels digitaal uit te wisselen. Omdat elk boekhoudpakket CODA automatisch kan inlezen kan je heel wat tijd uitsparen.

Sinds september 2019 zijn banken echter verplicht om rekeninginformatie ook ter beschikking te stellen via Automated Programming Interfaces (APIs). Dit is een rechtstreeks gevolg van de tweede Payment Services Directive (PSD2), een Europese richtlijn. Uiteraard moet de rekeninghouder ook hiervoor uitdrukkelijke toestemming geven.

Maar wat zijn de voor- en nadelen van beide oplossingen? Zal PSD2 iets veranderen in de dagelijkse werking in de boekhouding? Wordt CODA hierdoor overbodig?

Met deze paper willen we de boekhoudsector informeren. We bekijken de verschillen tussen CODA en PSD2, en kaarten tevens een aantal misvattingen aan. Onze bedoeling is om ervoor te zorgen dat je, na het lezen van dit document, de technische oplossingen en het huidige aanbod op de Belgische markt objectief kan vergelijken.

Wij hopen dat dit document je zal helpen om de beste keuze te maken voor je bedrijf. Veel leesplezier.

April 2020

Bruno Masselis
Product Manager
CodaBox (Isabel Group)

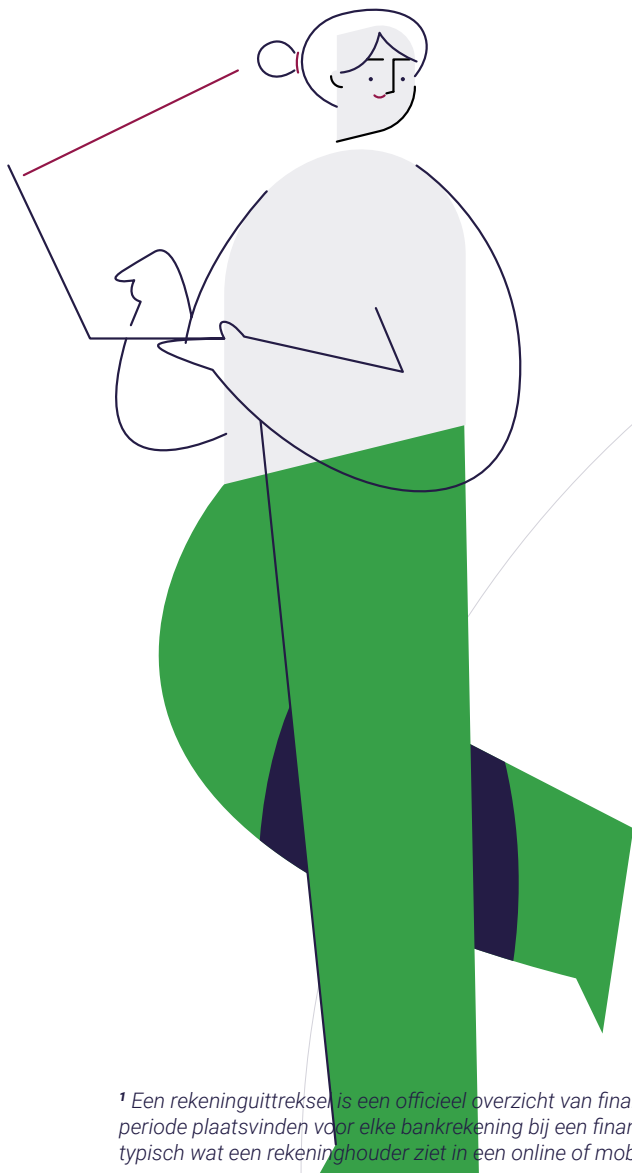

Digitaal uitwisselen van rekeninginformatie

De Payment Services Directive (PSD) is een Europese richtlijn uit 2007 die werd aangenomen om het betaalverkeer te reguleren en veiligheid te waarborgen. Waar deze eerste directieve zorgde voor betere regels over valuterig en domiciliëringen, is PSD2 vooral gericht op het stimuleren van innovatie en concurrentie. Door PSD2 komen er nieuwe aanbieders van betaal- en informatiediensten op de markt.

De richtlijn verplicht banken om hun systemen open te stellen voor het lezen van rekeninginformatie of het initiëren van betalingen. Om dit op een veilige manier te laten gebeuren, moeten de partijen, die één van deze diensten willen gebruiken, een vergunning krijgen van de Nationale Bank van België (of een andere toezichthouder uit de Europese Unie). Bovendien moet de rekeninghouder zelf zijn toestemming geven. Wat deze richtlijn dus eigenlijk erkent, is dat de

FEBELFIN ONTWIKKELDE HET CODA- FORMAAT. EEN ENORME TIJDSBESPAR- ING VOOR EEN BOEKHOUDER

bankgegevens van rekeninghouders zeer waardevol zijn. En dat deze gegevens niet enkel aan hun financiële instelling toebehoren. Een rekeninghouder moet eenvoudig kunnen aangeven via welke toepassingen hij zijn gegevens wil delen of met welke software hij betalingen wil uitvoeren.

Het automatisch delen van rekeninginformatie is al jaren gekend in de boekhoudsector. Om te vermijden dat elke ondernemer zijn bankuittreksels aan zijn boekhouder moet doorsturen op papier of moet downloaden uit de banktoepassing, ontwikkelde **Febelfin** tientallen jaren geleden het CODA-formaat. Dit staat voor 'gecodeerd dagafschrift'. Dit bestand bevat alle informatie die ook op de uittreksels is terug te vinden. De ondernemer geeft aan zijn boekhouder of een dienstverlener, een mandaat om CODA-bestanden uit te wisselen. Zodra dit is gevalideerd door de bank worden de bestanden dagelijks uitgewisseld met zijn boekhouder of boekhoudsoftware.

Dit betekent een enorme tijdsbesparing voor een boekhouder. Alle boekhoudsoftwares zijn vandaag ook aangepast om CODA-bestanden te verwerken. Ook facturatieprogramma's gebruiken soms CODA-bestanden, bijvoorbeeld voor het afpunten van de verkoopfacturen.

Dankzij de nieuwe mogelijkheden die banken aanbieden via PSD2, is het belangrijk te weten wat de verschillen zijn tussen CODA-rekeninguittreksels¹ en rekeninginformatie via PSD2. Essentiële vragen hierbij zijn: wat zijn de gegevens die worden uitgewisseld en hoe geeft de klant zijn toestemming?

¹ Een rekeninguittreksel is een officieel overzicht van financiële transacties die binnen een bepaalde periode plaatsvinden voor elke bankrekening bij een financiële instelling. Rekeninginformatie is typisch wat een rekeninghouder ziet in een online of mobiele bankapplicatie.

De belangrijkste elementen van de PSD2-richtlijn

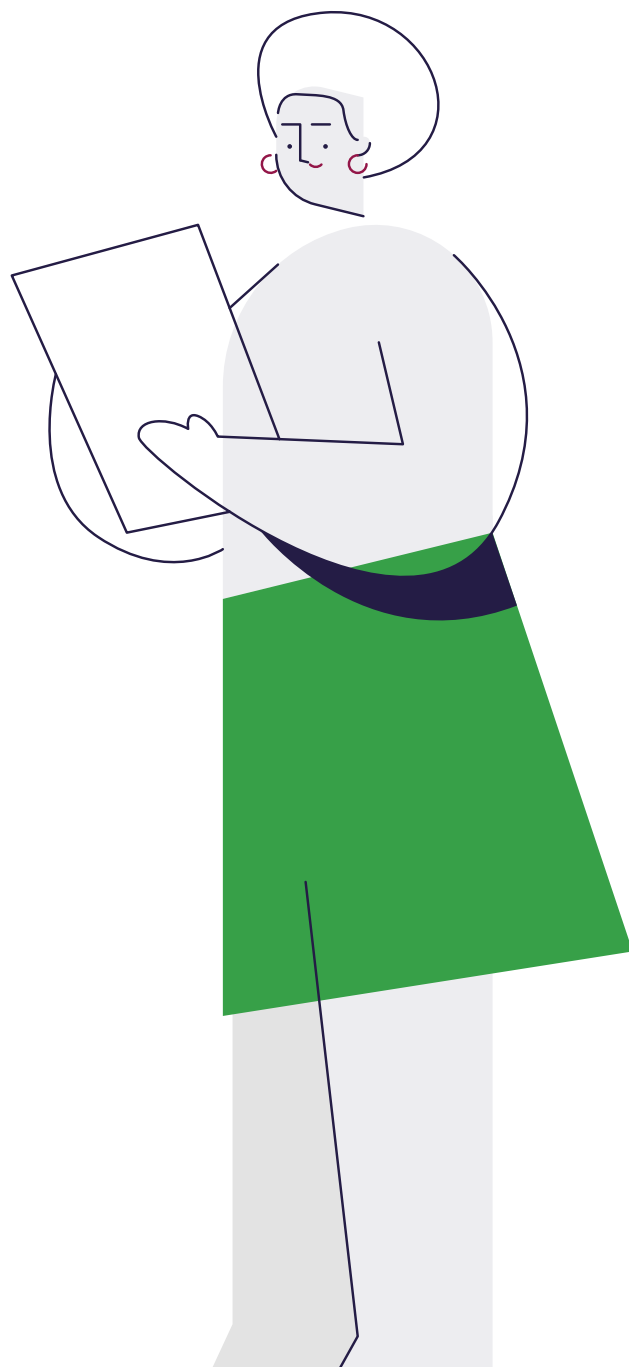
We zetten de belangrijkste elementen van de PSD2-richtlijn hieronder even op een rij.

1. BANKEN MOETEN HUN SYSTEMEN OPENSTELLEN VOOR ERKENDE DIENSTVERLENERS

Sinds september 2019 moeten alle Europese banken een interface of een API² aanbieden waarlangs erkende partijen hun diensten kunnen aanbieden. Binnen de huidige PSD2- scope worden verschillende types externe dienstverleners geïdentificeerd, de zogenaamde Third Party Providers (TPP):

- Account Information Providers (AI): voor toegang tot rekeninginformatiediensten
- Payment Initiation Providers (PI): voor betaalinitiatiediensten
- Payment Instrument Issuing Providers (PIISP) voor het nagaan van saldi op rekeningen

Elke dienstverlener moet voldoen aan specifieke regels. Zo zal, bijvoorbeeld, een PI-dienstverlener moeten voldoen aan een ruimer pakket regels dan een AI-dienstverlener. Dienstverleners die zich op de boekhoudsector richten zullen typisch over een 'Account Information' licentie beschikken.

² Een application programming interface (API) is een verzameling definities op basis waarvan een computerprogramma kan communiceren met een ander programma.

2. DE REKENINGHOUDER BEHOUDT DE CONTROLE

Zonder toestemming (of 'consent') van de rekeninghouder krijgen deze nieuwe aanbieders geen toegang tot zijn rekeningen. Dit gebeurt in de praktijk door een veilige connectie, zoals we dit in België al jaren kennen; bijvoorbeeld door aan te melden op een banktoepassing.

Deze consent is geldig voor een periode van 90 dagen, na deze periode wordt opnieuw gevraagd uitdrukkelijke toestemming te geven. Hier gaan we in een volgend hoofdstuk wat dieper op in.

3. FLEXIBELE FUNCTIES OM HET AANBOD AAN FINANCIËLE DIENSTEN TE VERRUIMEN

PSD2 definieert een minimumpakket aan functies die de banken beschikbaar moeten stellen. Op technisch vlak, maar ook bijvoorbeeld wat betreft de soorten rekeningen waarvoor rekeninginformatie kan worden opgevraagd. Belgische banken hebben veelal gekozen om enkel deze minimumvereisten te ondersteunen. Zo is het voor de Belgische banken geen verplichting om informatie van spaarrekeningen open te stellen.

Naar alle waarschijnlijkheid zal dit verder evolueren van PSD2 naar 'open banking'. Er komen namelijk steeds meer technische mogelijkheden, de behoeften van de klant veranderen en banken zullen zelf nieuwe diensten aanbieden. We zien vandaag reeds verschillende banken zelf nieuwe oplossingen aanbieden, zoals bijvoorbeeld, Personal Finance Management apps (eenvoudiger beheer van geldzaken door het categoriseren van uitgaven) of het automatisch afpunten van verkoopfacturen. Het aantal externe dienstverleners zal ook snel toenemen en zo het aanbod van nieuwe financiële diensten fors stimuleren.

Een solide basis, maar staat iedereen ook te springen?

Uiteraard is PSD2 is een stap voorwaarts. We zijn echter nog ver verwijderd van een echte 'open banking' toekomst:

1. Het aantal externe dienstverleners met een PSD2-licentie is nog beperkt
2. Sommige banken zijn laat met de implementatie van PSD2-functies
3. Banken beperken zich voorlopig tot het absolute minimum van de PSD2-scope
4. Door de beperkte 90 dagen is het moeilijk om gebruiksvriendelijke oplossingen te maken
5. Verder technologische evoluties zullen banken in staat stellen om hun diensten te verbeteren

**WE ZIJN ECHTER
NOG VER
VERWIJDERD
VAN EEN ECHTE
'OPEN BANKING'
TOEKOMST**

Er is dus duidelijk een evolutie op komst maar het is voorlopig nog even afwachten hoe de samenwerking tussen Belgische banken en externe dienstverleners zal verlopen.

PSD2 versus CODA: een grondige vergelijking

In deze vergelijking focussen we op de boekhouding, waarvoor het CODA-formaat oorspronkelijk werd ontwikkeld. Om een vergelijking te maken tussen het CODA-formaat met PSD2-rekeninginformatie zijn verschillende elementen belangrijk: data, toestemming, integratie en prijs.

1. DATA

CODA-bestanden zijn digitale rekeninguittreksels en bevatten minstens alle informatie die ook op een gewoon bankuittreksel te vinden is. PSD2-info betreft rekeninginformatie en geeft minstens de informatie weer die je ook vindt op het scherm van je online banktoepassing.

De basisinformatie van zichtrekeningen, nodig voor de boekhouding, is beschikbaar zowel in CODA als in de PSD2-info: rekeningnummer en naam van de tegenpartij; mededeling (vrij of gestructureerd) en bedrag van de transactie.

Sommige details vinden we vandaag niet terug in de PSD2-info van banken (wel in CODA):

- Unieke referentie van de betaling
- Details van het type transactie
- Afbetaling van leningen: opsplitsing van kapitaal en intrest

- Voor handelaars: details van de betalingen via bankkaart (POS-betalingen)
- Details van de globale boeking van alle domiciliëringen
- Details van de bankkosten (indien de bank geen aparte factuur maakt)
- Begin- en eindsaldo op de rekeningen

Tevens is het niet onbelangrijk dat u weet dat PSD2-info enkel beschikbaar is voor zichtrekeningen. In CODA zijn ook de uittreksels voor spaarrekeningen beschikbaar. Verschillende banken bieden zelfs CODA aan voor termijnrekeningen.

Bekijk dus goed welke impact het ontbreken van bepaalde gegevens kan hebben op de verwerking in de boekhouding. Bijvoorbeeld voor het afpunten van facturen kan PSD2-info volstaan.

Het is evenwel mogelijk dat PSD2-info in de toekomst ook deze gedetailleerde data zal aanbieden. Dit is afhankelijk van wat elke bank afzonderlijk zal aanbieden.

2. TOESTEMMING: MANDATEN EN CONSENT

Bij CODA spreken we over een mandaat van de klant, bij PSD2 over consent.

De twee lijken sterk op elkaar maar er is een verschil. In beide gevallen hebben we het over een wettelijke toestemming waarbij iemand een derde partij toegang geeft tot de rekeninginformatie, zij het voor een specifiek doel en binnen een specifieke context.

Het eerste grote verschil is dat die toestemming binnen PSD2-context volledig digitaal is, terwijl het CODA-mandaat vandaag slechts digitaal is voor een beperkt aantal banken. Vermits het PSD2-proces volledig digitaal verloopt, zal de bank de handtekening van de rekeninghouder niet moeten controleren: het is gebaseerd op 'strong customer authentication'.

Een ander verschil is de geldigheid van de toestemming. In PSD2 is de toestemming slechts 90 dagen geldig. De klant moet dus ten laatste om de 90 dagen voor elke rekening opnieuw zijn toestemming geven, zoniet wordt rekeninginformatie niet meer gedeeld. Dit is vooral om te vermijden dat na verloop van tijd verschillende toepassingen toegang hebben tot rekeninginformatie zonder dat de consument zich hiervan nog bewust is.

De 90-dagentermijn kan dus voor extra opvolging zorgen indien je de rekeninginformatie van je klanten niet op tijd ontvangt omdat je klanten niet snel genoeg hun toestemming hernieuwen. Zeker op cruciale momenten zoals de afsluiting. Een CODA-mandaat blijft geldig tot de klant dit herroept.

**MANDAAT EN
CONSENT.
DE TWEE LIJKEN
STERK OP ELKAAR
MAAR ER IS EEN
VERSCHIL**

3. INTEGRATIE

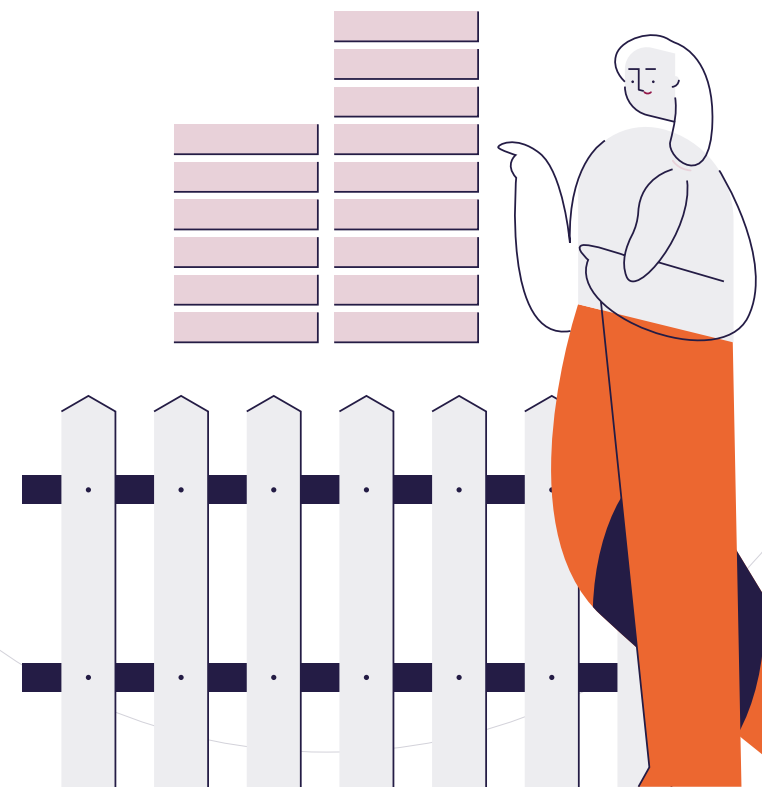
De meeste boekhoudpakketten ondersteunen de CODA-standaard. Het feit dat alle Belgische banken dezelfde standaard gebruiken maakt het makkelijk om dit te integreren. Om PSD2-info te integreren in de software heeft een aanbieder van diensten twee opties:

1. Alle individuele PSD2 APIs van de Belgische banken implementeren
2. Een koppeling maken via een API aggregatiedienst³ zoals Ponto of XS2A van Isabel

De individuele benadering (optie 1) is complex, tijdrovend en dus duur om te implementeren. Zowel op technisch niveau als administratief zijn de uitdagingen aanzienlijk. De leverancier van de boekhoudsoftware is verplicht om bij de Nationale Bank van België aan te kloppen voor een PSD2-licentie.

De tweede optie is om een beroep te doen op een aggregator en diens PSD2-licentie. Dit zal de investeringen en onderhoudskosten aanzienlijk verminderen en de time-to-market versnellen. Al blijft het wel afwachten hoe goed de aggregator-API in de boekhoudsoftware te integreren valt, én hoe vlot die functionaliteit in de software te gebruiken is. Dit hangt ook in grote mate af van de PSD2-regulering die een bepaald veiligheidsniveau vereist.

Vergeet ook je klant niet. Service is meer dan ooit belangrijk. Werk je met een software die PSD2 data aanlevert, dan zal de kwaliteit van je support niet veranderen. De aggregator zal fungeren als één aanspreekpunt, vergelijkbaar met

de CodaBox customer support wanneer je werkt met CODA. Zo haal je het meeste uit de dienst en zijn eventuele problemen snel op te lossen.

Als je rechtstreeks met elke bank afzonderlijk werkt, analyseer dan hoe de support functioneert van elke bank waarmee je klanten werken. Dit kan een frustrerende en tijdrovende bezigheid zijn. Bovendien geldt per bank mogelijk een ander proces en levert elke bank een ander serviceniveau.

CODA is een stabiele service. Het is simpelweg één van de meest performante en gebruiksvriendelijke integraties voor boekhoudsoftware. PSD2 kan in theorie flexibeler en internationaler zijn, maar om daar vandaag al het optimale effect van te benutten is het nog te vroeg.

³Een API aggregatiedienst is een dienstverlener die een API bovenop verschillende API's aanbiedt. Het biedt één enkel implementatiepunt en levert een unieke en gestandaardiseerde API, ongeacht met welke diensten het integreert.

**BETEKENT DIT
DAT REKENING-
INFORMATIE
VOORTAAN
GRATIS KAN
WORDEN
OPGEHAALD?**

3. DE PRIJS

Betekent dit dat rekeninginformatie voortaan gratis kan worden opgehaald? Een bank is inderdaad verplicht om de PSD2-service gratis aan te bieden binnen het minimale functiepakket. Maar elk bedrijf dat de PSD2-service wil aanbieden, moet ook de API's implementeren en/of een API aggregator betalen. Een aggregator zal voor zijn diensten een maandelijkse vergoeding vragen, van zodra de boekhoudsoftware zijn PSD2-API heeft geïmplementeerd. Logisch, alleen al de kosten voor certificatie bij de Nationale Bank van België kunnen aanzienlijk zijn.

We raden je aan om de mogelijkheden en de beperkingen van alternatieve diensten - al dan niet gebaseerd op PSD2 - zorgvuldig te evalueren. Hieronder enkele aandachtspunten:

- Diensten worden vaak als CODA-uittreksels voorgesteld, terwijl het in werkelijkheid een rekeninginformatiedienst op basis van PSD2 betreft
- Technische integraties hebben soms een licentiekost
- Let op voor 'verborgen' kosten: ga na welke kosten voor extra diensten niet inbegrepen zijn in de basislicentie

De meeste kostenloze diensten bieden zeer elementaire functies. De échte waarde volgt pas na overstappen naar een betalend abonnement. Vergelijk dus vooraf de verschillende oplossingen op dossierniveau om tot een correcte prijshypotheses te komen. Zo vermijd je onaangename verrassingen.

4. SAMENVATTING: CODA VS PSD2

We zetten alles nog even op een rijtje:

Onderwerp	CODA Rekeninguittreksels	PSD2 Rekeninginformatie	Opmerkingen
Ontwikkeld voor de boekhoudsector	Ja	Neen	PSD2 werd ontworpen voor een hele waaier van sectoren. CODA werd specifiek voor boekhouding gecreëerd.
Toestemming	Geen einddatum	90 dagen	De toestemming of consent moet om de 90 dagen worden vernieuwd door de klant, voor elke rekening.
Start- en eindtotalen	Ja	Neen	Indien je voor PSD2 kiest als technologie voor rekeninginformatie, dan zal je boekhoudapplicatie deze start- en eindtotalen zelf moeten berekenen.
Op vraag beschikbaar en realtime up-to-date	Neen, dagelijks	Ja	Technisch gesproken moeten banken binnen PSD2 de data in (near-) realtime beschikbaar maken.
Internationaal (EU)	Neen	Ja	Dit is wellicht het grootste voordeel van PSD2. CODA is enkel van toepassing op de Belgische markt.
Future-proof	Neen	Ja	Het formaat van CODA evolueert niet sterk meer. PSD2 met API's zijn veel gemakkelijker aan te passen.
Betrouwbaarheid	Ja	Ja	Beide zijn betrouwbaar. De CODA-dienst wordt reeds vele jaren gebruikt door meer dan 3000 boekhoudkantoren.
Volledigheid van data voor boekhouddoeleinden	100%	90-95%	PSD2 haalt momenteel minder 'rijke' data op.
Spaarrekeningen inbegrepen	Ja	Neen	De Belgische banken hebben ervoor gekozen om spaarrekeningen buiten het kader van de Belgische PSD2-implementatie te houden.
Eén standaard	Ja	Neen	PSD2 is eigenlijk geen standaard: het is een lijst/ beschrijving van functies. Dit betekent dat elke bank een eigen 'standaard' kan definiëren. Hierdoor wordt implementatie in boekhoudsoftware complex en duur.

Jij beslist

**VOOR JOU, ALS
BOEKHOUDER,
HANGT ALLES
AF VAN DE
FUNCTIES EN DE
EIGENSCHAPPEN
DIE VOOR JOU HET
MEEST RELEVANT
ZIJN**

Voor jou, als boekhouder, hangt alles af van de functies en de eigenschappen die voor jou het meest relevant zijn. En dat is nu éénmaal niet zo zwart-wit als het lijkt.

CODA is een volwassen technologie die geldt als een zeer betrouwbare dienst. Het biedt duizenden boekhouders en ondernemers een eenvoudige manier om tijd en kosten te besparen. Het nadeel is dat het formaat vastligt en er nog zelden nieuwe functies toegevoegd worden.

PSD2 maakt gebruik van APIs, een veel recentere technologie. De richtlijn trad pas in september 2019 in voege en er zijn dus nogal wat uitdagingen die moeten worden aangepakt: de gegevenskwaliteit, de stabiliteit, de betrouwbaarheid en vooral de grote verschillen tussen diverse banken. Groeipijnen die wel opgelost zullen worden. Het wordt evenwel afwachten wanneer precies deze API's betrouwbaar genoeg zullen zijn voor jou en je klanten.

Nu, bank-API's zullen uiteraard evolueren en de software zal volgen. Er zijn evenveel API's als er banken zijn en het is nog niet duidelijk hoe dit zal worden aangepakt, vooral wanneer bepaalde API-ontwikkelingen niet resulteren in meerwaarde voor jou. Het is ook belangrijk na te gaan of er bij je klanten specifieke groepen zijn die eerder baat hebben bij PSD2-info en waarvoor CODA-uittreksels niet noodzakelijk zijn.

Conclusie

Digitaal en innovatie zijn geen modewoorden voor CodaBox. Integendeel, het bevorderen van een cultuur van duurzame ontwikkeling is sinds de start van CodaBox in 2012 een essentieel onderdeel van ons bedrijf. Het spreekt dus vanzelf dat wij PSD2 in ons vizier hebben én houden. Zodra de tijd rijp is, schakelen we soepel over.

Als een onderdeel van de Isabel Group, die een PSD2-licentie op zak heeft, hebben we alle expertise en zelfs technische oplossingen reeds in huis. Maar alleen als we ook voldoende waarde zien in de PSD2-info zullen wij ons aanbod en onze service op basis van deze nieuwe technologie aanpassen. En dit gaat verder dan rekeninginformatie alleen.

Het vinden van het juiste digitale pad voor jouw bedrijf en klanten kan een uitdaging zijn. We zien het als onze taak om je te helpen bij het identificeren en analyseren van nieuwe mogelijkheden binnen een veranderende markt. Je helpen bij het maken van de juiste keuzes is wat ons elke dag bezighoudt. Vandaag zijn wij ervan overtuigd dat onze CODA-service nog steeds je beste optie is.

We willen vooral niet dat je je zorgen maakt om wat er onder de motorkap zit, de onderliggende technologie, dat is nu eenmaal onze job. We blijven jou vandaag én morgen de rekeninguittreksels van je klanten sturen...of het nu om CODA gaat, PSD2 of een nieuwe technologie. Bij een eventuele migratie zorgen we trouwens voor een naadloze overgang. Zo blijf jij gefocust op advies geven aan je klanten en kan je je zaak laten groeien zonder beslommeringen.

Contacteer ons gerust. We willen hier maar al te graag met jou over praten.

Over de auteur

Bruno Masselis is een ervaren productmanager die onze klanten helpt bij het ontwikkelen van hun strategische digitale projecten. Hij werkt al meer dan 20 jaar in de financiële dienstensector in verschillende leidinggevende functies. Bruno was ondermeer verantwoordelijk voor het PSD2 programma Bij BNP Paribas Fortis.

Sinds oktober 2017 werkt Bruno bij CodaBox, waar hij het productteam leidt en verantwoordelijk is voor het ontwikkelen en uitvoeren van de productstrategie.

Isabel Group

Isabel Group koppelt en vereenvoudigt de administratieve en financiële processen van bedrijven. De financiële dienstverlener zorgt voor een vlotte en betrouwbare uitwisseling van documenten, betalingen en identiteiten en automatiseert de toegang ertoe. Bedrijven krijgen zo inzicht in hun financiële stromen en nemen betere zakelijke beslissingen.

Keizerinlaan 13-15
1000 Brussels
BELGIUM

+32 2 545 17 11
info@isabelgroup.eu

CodaBox

Met CodaBox krijgen meer dan 3000 boekhoudkantoren en hun klanten snel, veilig en betrouwbaar toegang tot digitale bankafschriften, facturen en loondocumenten. Sinds 2016 maakt CodaBox deel uit van de Isabel Group.

Diestsepoort 1
3000 Leuven
BELGIUM

+32 2 880 84 80
info@codabox.com